

КАЗУС № 1

В исковата си молба "Био ойл" ООД твърди, че продало на ответното дружество "Бол шанс" ООД с фактура № 017/16.02.2007г. два броя трактори и два броя кранове на обща стойност 28 000 лв. с ДДС, като стоките са били предадени същия ден на купувача и към този момент продавач получил част от цената – 4000 лв., изплатени в брой на 16.02.2007г., за което представил по делото фискален бонус. Посочено е, че въпреки многократните покани по телефона ответникът не заплатил остатъка от продажната цена и се иска осъждането му за сумата 24 000 лв. Към исковата молба освен фискалния бонус е приложена фактурата, подписана от представители на страните, съдържаща обозначение за вида на продаваните стоки, количество и цена, както и начин на плащане - в брой или по сметка.

Пред първоинстанционния съд ответникът е посочил, че е заплатил изцяло стойността на стоките по фактурата, като е представил 4 броя фискални бонове на обща стойност 24 000 лв., както и писмени доказателства за деклариране на покупката в декларация пред ТД на НАП.

Съдебно счетоводната експертиза, която е имала за задача да установи какви плащания са били извършени по фактурата, въз основа на проверка на счетоводствата на двете дружества е изложила следното в писменото заключение: фактурата фигурира в счетоводните записвания на двете дружества, като при продавача е отбелязано, че е платена единствено сумата 4000 лв., приложен е ПКО и копие от финансов бонус за тази сума, с нечетливо изписан номер на фискалното устройство, докато при ответника има осчетоводяване на цялата стойност по фактурата като платена, в дневника на покупките е записано и право на пълен данъчен кредит. Експертът е отбелязал, че представените от двете страни фискални бонове са издадени от фискално устройство с един и същи номер, но нито ищецът към месец февруари е имал регистрирано фискално устройство с този номер, нито ответникът, който е получил регистрацията към месец юли 2007г.

В рамките на съдебното производство страните са спорили единствено по изпълнение на договорно задължение за плащане на цената на продадените стоки.

Първоинстанционният съд е отхвърлил иска с мотив, че сделката е нищожна, поради отсъствие на законоустановена форма за действителност/ чл. 293 ТЗ/ Съдът е приел, че в случая тъй като става дума за продажба на трактори и кранове, приложим е чл. 12 във вр. с § 1 т.12 ДР от Закон за регистрация и контрол на земеделска и горска техника. Съгласно чл.12 Договорите за прехвърляне правото на собственост на самоходна техника с мощност на двигателя над 10 KW се сключват в писмена форма с нотариална заверка на подписите. § 1 т.12 от ДР на закона изброява какво се разбира под термина "самоходна техника" - "колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини и всякакъв вид самоходни машини за земеделското и горското стопанство".

Въззивният съд е отменил първоинстанционното решение и осъдил купувача да заплати сумата 24 000 лв. В решението е посочено, че след като е налице търговска сделка, при преценка нищожност на договора поради отсъствие на форма, приложими са нормите на търговското право и след като страните не са се позовавали на нищожността, нито от поведението им може да се заключи, че са оспорвали действителността и, че сделката е породила правно действие. Според съда представените по делото доказателства били противоречиви и не се установявало плащане на пълен стойност по фактурата.

С определение по реда на чл. 288 ГПК състав на ТК на ВКС е допуснал касационно обжалване по чл.280 ал.1 т.2 и 3 ГПК.

Ако това въззивно решение се обжалва пред Вас, какво бихте приели, преценявайки основанията по чл. 281 т.3 ГПК, ако допуснем, че в жалбата има подобни оплаквания за нарушения на материални закон, съществени нарушения на съдопроизводствени норми, необоснованост?

Правилно ли е решението и ако е така, обосновайте се?

Ако считате, че решението е неправилно посочете кои от изводите на въззивния съд не съответстват на материалноправна или процесуалноправна норма.?

Мотивирайте изводите си така, както бихте написали мотиви на касационно решение. Посочете коя алинея на чл. 293 ГПК бихте приложили.

въпроси -- направете разграничение как настъпва нищожността в гражданското право при отсъствие на форма на сделката и в търговското право.

- правилно ли съдът е приел, че продаваните стоки са под режима на Закон за регистрация и контрол на земеделската и горска техника
- приложимо ли е в конкретния случай правилото на чл. 327 ТЗ
- какво е значението на фактурата, след като става дума за търговска продажба и в конкретния случай тя каква роля би могла да има
- финансовите бонове, издадени от фискално устройство какво установяват
- има ли значение как са водени счетоводните записвания при търговеца

изведен е
съдът на чл. 281 т. 3
ГПК

КАЗУС № 2

В исковата си молба наследниците на Виолета Вълчева- Вълчо Вълчев, Асен Вълчев и Дамян Вълчев са предявили иск срещу Анастасия Антонова от гр.Русе с правно основание чл. 45 ЗЗД, като в първоинстанционното производство е взело участие и трето лице-помагач на страната на ответника- Застрахователно дружество "Аполон" АД. В исковата молба се описва настъпило на 27.09.2004г. пътно-транспортно произшествие на 28.09.2004 година при което ответницата, управлявайки лек автомобил е ударила пресичащата тичайки пътно платно Виолета Вълчева. В резултат на удара на Вълчева били причинни множество увреждания, които довели и до нейната смърт на същата дата. Сочи се, че е било образувано наказателно производство срещу водача на лекия автомобил Анастасия Антонова, внесен е бил обвинителен акт и съдебното производство по н.о.х.д.№ 26/2007г. е приключило с влязло в сила споразумение по чл.414з НПК. В наказателното производство наследниците на пострадалата не са взели участие. Съгласно това споразумение Антонова е призната за виновна за извършено престъпно деяние, определено и е наказание, чието изпълнение е било отложено при условията на чл.66 НК. Претенцията на ищите по исковата молба е за присъждане на обезщетение за претърпени нематериални вреди за съпруга на починалата- Вълчо Вълчев в размер на 100 000 лв., за Асен и Дамян Вълчеви- синове на Виолета Вълчева по 50 000 лв., ведно със законната лихва.

Първоинстанционният съд по искане на ищца е приложил н.о.х.д № 26/2007г., допуснал е и разпитал двама свидетели, които са установявали отношенията в семейството на Вълчева преди и след инцидента, изслушана е медицинска експертиза.

Тезата на ответницата Анастасия Антонова и на третото лице- помагач ЗД "Аполон" АД е била за наличие на съпричиняване от страна на пешеходеца/ чл.113, т.1 и 2 и чл. 114, т.1 ЗДвП.

Първоинстанционният Русенски окръжен съд е приел, че исковете са основателни, като присъдил на съпруга обезщетение за нематериални вреди в размер на 20 000 лв., а на всеки един от синовете на Вълчева по 15 000 лв., ведно със законна лихва, в останалата част исковете били отхвърлени. В мотивите на съда изобщо не е била обсъждана тезата на ответниците за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалата.

Произнасяйки се по жалби на ответницата и третото лице-помагач Великотърновски апелативен съд е оставил в сила първоинстанционното решение. Съдът не е допуснал разпит на свидетели по искане на страните, но е назначил съдебно-техническа експертиза, имаща за задача изясняване механизма на п.т.п., която е работила изцяло по материалите, съдържащи се в н.о.х.д № 26/2007г., а при обосноваване на изводите си и изготвяне на скицата експертите са се позовали и на свидетелски показания на разпитани лица в рамките на досъдебното производство. Експертната изчислявайки скорост и възможност за спиране на автомобила е изхождала от данните по досъдебното производство за пресичане тичешком от пешеходката на пътно платно на място без обозначение за пешеходна пътека, за наличие на паркирани платно в дясната лента леки автомобили и изскачане на пешеходеца измежду тях.

Във въззивното решение на 10 страници е изложена фактичката обстановка и становищата на страните, след което се съдържа извод, че след като наказателното производство е приключило с влязло в сила споразумение, не следвало да се обсъжда

въпроса за приноса на пострадалия за вредоносния резултат, понеже в наказателното производство вече бил решен въпроса за вината за престъпното деяние на водача Антонова и съобразно чл. 222 ГПК/отм./ не би могло да се пререшават въпросите по споразумението. В едно изречение съдът е заключил, че дори и да се приеме наличието на такова съпричиняване, предвид заключението на тройната техническа експертиза, то присъденото обезщетение било съобразено със съдебната практика, тъй като било определено в занижен размер и не се налагали корекции.

Пред касационния съд е депозирана жалба единствено от третото лице помагач ЗД "Аполон" АД с оплаквания за ~~неправилно приложение на материалния~~ закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост.

С определение състав на ТК на ВКС е допуснал касационно обжалване въз основа на изложено и обосновано приложно поле по чл. 280, ал.1 т.1 ГПК по въпроса за възможността за произнасяне от граждански съд по възражение за съпричиняване от страна на пострадалия на вредоносния резултат при наличие на приключило наказателно производство с осъдителна присъда/ споразумение/ за извършителя.

Ако това въззивно решение се обжалва пред Вас, какво бихте приели, преценявайки основанията по чл. 281 т.3 ГПК, ако допуснем, че в жалбата има подобни оплаквания?

Правилно ли е решението и ако е така, обосновете се?

Ако считате, че решението е неправилно посочете кои от изводите на въззивния съд не съответстват на материалноправна или процесуалноправна норма?

Мотивирайте изводите си така, както бихте написали мотиви на касационно решение. Посочете коя ал. на чл. 293 ГПК бихте приложили?

въпроси – за приложение на чл.222 ГПК/отм./, влязлата в сила присъда има доказателствено значение за какви факти, спрямо кои лица, поведението на пострадалия обхваща ли се от тази законова норма? Каква е практиката на ВС и ВКС?

- какво е значението на възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия?

- след като е въведен въпросът за съпричиняването, при отчитане действията на първоинстанционния съд и решението му, какво е следвало да извърши въззивния съд?

- правилно ли съдът е мотивирал част от изводите си с експертното заключение? Може ли да се използват материалите по следственото дело? Каква стойност имат свидетелски показания, събрани по реда на НПК. Еventуално кое изискване на ГПК би могло да се приеме, че е нарушено?

Присъденото обезщетение справедливо ли е? Какви са критериите за определянето му?

КАЗУС № 5

За обезпечаване на дължимата цена за доставени от Вит ООД стоки на 13.06.2004 г. изпълнителният директор на Пирин АД Николов издал запис на заповед от името на дружеството за сумата 116 000 лв. Записът бил авалиран от изпълнителния директор в качеството му на физическо лице. До юни 2004 г. била изплатена половината от сумата.

През юли 2006 г. длъжникът предложил споразумение, че вместо остатък от дължимата сума по записа на заповед ще достави 7 000 т. пшеница по цена 980 лв. на тон. Кредиторът отговорил писмено, че е съгласен, но длъжникът не предал пшеницата поради отказ да бъдат издадени разписки за доставките.

Записът е предявен на 23.04.2007 г. с пот.покана до Пирин АД, която е била връчена на член на СД срещу подпис.

Не последвало плащане и на 11.12.2007 г. Вит ООД предявило иск срещу Пирин АД и срещу управителя на дружеството, като поръчител по записа. Ответниците възразили, че записът не е предявен за приемане в срок.

Предявеният иск пред Габровски ОС бил отхвърлен, като е възприето за основателно възраженето на ответниците. Въззивният АС е потвърдил решението и допълнително се е аргументирал с липсата на решение на СД, тъй като в устава на АД било предвидено, че изп.директор може да задължава АД за суми над 100 000 лв. само след единодушно решение на СД.

Въззивното решение е обжалвано пред ВКС и е обосновано приложно поле на касационно обжалване. Касаторът сочи, че решението е неправилно поради нарушение на материалния закон, като се позовава на абстрактна правна сделка.

Ако Вие следва да изготвите съдебен акт по този казус, как бихте отговорили на въпросите:

1. Действителен ли е записът на заповед, ако в устава на Пирин АД е прието, че изп.директор може да задължава дружеството за суми над 100 000 лв. само след единодушно решение на СД?
2. Допустими ли са възражения по предявения иск основани на основното правоотношение за продажба? Има ли значение дали в записа на заповед е отбелязано, че обезпечават задължения от продажбено правоотношение?
3. Какви възражения може да направи Николов като авалист?
4. Каква е правната същност на споразумението от 2006 г.?
5. Правомерен ли е отказът да се предаде пшеницата поради недаване на разписка и отразява ли се тази квалификация на отказа върху действието на споразумението?
6. Какво е значението на срока за предявяване на запис на заповед-ако не бъде предявен в срок преклудира ли се вземането, има ли длъжникът възражение за изтекла давност? Може ли записът да не бъде приет?
7. Има ли член на СД представителна власт?

Д-р Т. Димитров

КАЗУС